

תוקף מערכת המיון ללימודי רפואה בחיזוי ההצלחה בלימודי שנה א'

באוניברסיטאות בשנים תשס"ז (2006/07) – תש"ע (2009/10)

תקציר

מטרת המחקר הייתה לספק תמונה על תוקף מערכת המיון ללימודי רפואה בישראל בניבוי הישגים לימודיים. המחקר נעשה על נתוני 1,002 סטודנטים אשר למדו בחוג לרפואה במסלול שש-שנתי במחזורים תשס"ז (2006/07) עד תש"ע (2009/10) באוניברסיטה העברית, באוניברסיטת תל אביב ובטכניון ב-12 יחידות עיבוד (יחידת עיבוד הוגדרה כחוג במוסד לימודים ובמחזור). במחקר זה נעשה לראשונה, במסגרת מחקרי תוקף הניבוי הנערכים במאלי"ר¹, תיקון לקיצוץ תחום עבור תהליך ברירה דו-שלבי, שמאפיין את לימודי הרפואה במוסדות ובמחזורים שבמחקר. בתהליך זה מדורגים המועמדים בשלב הראשון על פי צירוף משוקלל של ממוצע הברגרות וציון מכפ"ל² (להלן: סכם 1). מועמדים בעלי ציון סכם 1 שהוא גבוה מסף מסוים מוזמנים, בשלב השני, להיבחן במו"ר (מערכת מיון לרפואה) או במרק"ם (מערכת ראינות קצרים מובנים). משתנה הברירה של השלב השני (להלן: סכם 2) מבוסס על צירוף משוקלל של סכם 1 עם הציון שהתקבל בשלב השני. במחקר זה הותאם התיקון לתהליך הברירה הייחודי של כל מוסד ומחזור.

הממצאים מעידים שכלי המיון הם בעלי תוקף גבוה בניבוי ציון שנה א': תוקף ממוצע הברגרות הוא 0.30, ותוקף הציון הכללי במכפ"ל הוא 0.60 בקירוב. שישה ציוני סכם 1 הוגדרו במחקר. ציונים אלה נבדלו זה מזה בציון הכללי במכפ"ל (הציון הרב-תחומי, הציון בדגש מילולי או הציון בדגש כמותי) ובמשקלות שניתנו לציון מכפ"ל ולממוצע הברגרות. תוקף ציוני סכם 1 נע בין 0.60 ל-0.62. עשרים וארבעה ציוני סכם 2, המבוססים על צירוף של ציוני סכם 1 והציון הסופי במו"ר או במרק"ם, הוגדרו במחקר. ציונים אלה נבדלו זה מזה בגורמים שבהם נבדלו ציוני סכם 1, בחזאי הלא-קוגניטיבי שהם מתבססים עליו (מו"ר או מרק"ם) ובמשקלות שניתנו לסכם 1 ולחזאי זה. תוקף ציוני סכם 2 נע בין 0.56 ל-0.64.

במטרה להעריך את תוקף הניבוי של תהליך הברירה כולו, נעשתה הדמיה תחת הנחה שהמשתנים מתפלגים התפלגות רב-משתנית נורמלית, תוך שימוש בערכים שהתקבלו במחקר עבור המתאמים בין החזאים לקריטריון ובינם לבין עצמם, וביחסי ברירה דומים לאלו שקיימים בפועל. ממצאי ההדמיה הראו שציון שנה א' בקרב המתקבלים בעקבות ברירה חד-שלבית על פי סכם 1 (ציון מכפ"ל הרב-תחומי וממוצע הברגרות במשקלות שווים) גבוה ב-1.07 סטיות תקן מממוצע ציון שנה א' בקרב המועמדים (לו היו כולם מתקבלים). הערך המקביל עבור ברירה דו-שלבית שבה משתמשים בסכם 1 בשלב הראשון ובמו"ר בשלב השני הוא 0.93, ועבור ברירה דו-שלבית שבה משתמשים בסכם 1 בשלב הראשון ובסכם 2, שהוגדר כצירוף של סכם 1 ומו"ר במשקלות שווים, בשלב השני הוא 1.11. ממצאים אלה מעידים שהכללת רכיב לא-קוגניטיבי בשלב השני של תהליך ברירה דו-שלבי בשקלול עם ציון דמוי סכם 1 אינה פוגעת בתוקף הניבוי ביחס לקריטריון סכולסטי – לעומת מצב שבו נעשית ברירה חד-שלבית על פי סכם 1 בלבד. שימוש ברכיב הלא-קוגניטיבי בשלב השני של תהליך הברירה במשקל של 100% מוריד רק במעט את תוקף הניבוי (כמשוער, לטובת מטרות אחרות).

¹ מרכז ארצי לבחינות ולהערכה

² מבחן כניסה פסיכומטרי לאוניברסיטאות

לבסוף, נציין שיכולת ההשוואה של ממצאי המחקר הנוכחי עם ממצאי מחקרים קודמים על תוקף הניבוי של כלי המיון ללימודי רפואה היא מוגבלת, וזאת בשל הבדלים מתודולוגיים משמעותיים בין המחקרים, כפי שמפורט בדוח.